

**TAKSKIFFER-
SPECIALISTEN AB**
GRYTHYTAN • SWEDEN

Vi är vad vi heter, specialister!

Med yrkesstolthet och unik kunskap grundad från lång erfarenhet, är vi det självklara valet när det gäller högsta kvalitet på skiffertak och skifferfasader.

takskifferspecialisten.se

Skifferläggare i 2:a generationen

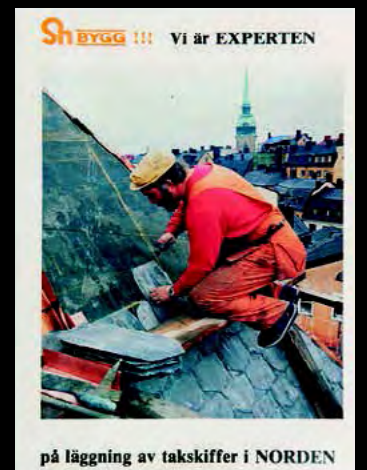

– Min pappa Georg Pettersson började arbeta i skifferverket som skifferläggare i början av 60-talet. Men 1985 tog Grythyttans Skifferverk beslutet att lägga ned entreprenadarbetena.

Pappa och några till började då på firman SH Bygg som skifferläggare. Men två år senare, 1987, startade han tillsammans med min farbror Vincent

det här företaget, berättar Henrik Bark.

Henrik har ägt och drivit företaget som VD mellan åren 2006–2019 efter sin pappa Georg och är i dag sälj- och marknadsansvarig på Takskiffer-specialisten. 2019 tog Ulf Håkansson över som VD och i dag är vi 21 anställda och har även dotterbolaget Takskifferforum i Oslo.

Därför tillhör skiffer framtiden

Vi sysslar inte med high-tech utan med ett gammalt genuint hantverk. Ändå blev vi så sent som 2010 utsedda till "Ung Gasell" av tidningen Dagens industri och har de senaste åren fortsatt att växa. Hur hänger detta ihop kan man fråga sig?

Ja, svaret är så enkelt att marknaden har varit bra för vår bransch och vi har vuxit med den. Men då tar det väl stopp någon gång? Nej, jag ser ingen avmatning för vare sig oss eller branschen. Snarare ser det ut som marknaden fortsätter växa. Förklaringen ligger i att många gamla skifertak är i behov av omläggning men även i att vi åter ser ett större intresse för både återbruk och vår nyproduktion. Och vi tittar då inte bara på Sverige, utan ser ett växande intresse över lag för skiffer.

Man värderar högre vad man har på taket och även fasaden, då det är ett naturmaterial, som kräver väldigt lite underhåll i jämförelse med andra material. I en tid då vi pratar mer om miljön än någonsin är skiffer helt rätt. Tänk själva, vi monterar ett material som håller i minst hundra år, alltså mer än dubbelt så lång tid som andra

moderna takmaterial. Efter hundra år handlar det inte om att riva bort det gamla och sätta nytt, utan om att ta bort och lägga tillbaka de gamla plattorna, ja i alla fall runt 90 procent av dem. Dessutom pratar vi om ett rent naturmaterial, fritt från all kemisk ytbehandling. Både plånboken och miljön blir då vinnare – kan det bli bättre?

Att det sedan känns som lite extra lyx med skiffer är bara grädden på moset. Takskifferspecialistens affärsidé bygger på att vi med bibehållen hantverkskänsla för takskifferläggning, som är en del av Grythyttans kulturarv, ska uppnå högsta kvalitet i de arbeten vi utför. För att klara detta är vi noga med personalrekryteringen och vi ser gärna att personalen har anknytning till Grythyttan, för det är här som traditionen och kunskapen med skifferläggning finns kvar i Sverige.

Vi vill att det ska vara kvalitet och hantverkskänsla hela vägen, så att vi även i fortsättningen kan vara Nordens ledande aktör.

Henrik Bark
Sälj- och marknadsansvarig
Takskifferspecialisten i Grythyttan

KORT OM TAKSKIFFERSPECIALISTEN

Vi på Takskifferspecialisten är ett företag som är specialiserade inom takskiffer och fasadskiffer sedan 1987.

Vi är experter på:

- Nyläggning av skiffertak
- Omläggning av skiffertak
- Reparation av skiffertak
- Taksäkerhet för skiffertak

Nya hål görs i en del av skifferplattorna då de gamla nöts ut.

Sedan 1970-talet används syrafast rostfri skifferspik för spikning av skifferplattor.

Det mesta av skiffern som plockats bort staplas snyggt för att sedan monteras tillbaka.

Så här läggs ett skiffertak

Lägga skiffertak är ett hantverk ut i fingerspetsarna där det krävs både noggrannhet och känsla. Men rätt utfört blir slutresultatet strålande!

Det vanligaste uppdraget för Takskifferspecialisten är att lägga om ett befintligt skiffertak som lades för hundra år sedan.

– Orsaken brukar vara att en del plattor lossnat eftersom spiken blivit dålig, eller att underlagspappen förbrukats, berättar Henrik Bark.

Skifferplattorna tas bort genom att spikarna lossas och plattorna staplas försiktigt för att kunna återanvändas.

– När vi demonterat plattorna förstärker vi taket med ny råspont eller plywood ovanpå befintlig panel, om det behövs, för att det ska bli extra starkt.

Som regel behöver det göras nya spikhål i de använda plattorna och det görs antingen med en stansmaskin eller för hand med en pikhammare. Vissa typer av skifferplattor har

huggna hakar i stället för hål och då krävs som regel att plattorna "hakas om", det vill säga att man gör nya spår med hjälp av en yxa.

Med ett stöd och en machete-liknande kniv huggs skiffern till så att det får rätt form. Samtidigt blir det då en robust och oregelbunden kant som kännetecknar takskiffer och ser naturligt ut.

Skiffern läggs underifrån med överlapp på fem till sju centimeter så att spikhålen täcks.

– Eftersom skifferplattorna varierar i tjocklek måste plattor med ungefär samma tjocklek angränsa mot varandra, annars blir det stora glipor. Det är en del av hantverket, säger Henrik Bark.

Nyläggning av skiffertak bygger på samma princip.

– Här är vi noga med att det finns rätt luftventilation i takkonstruktionen. Det måste finnas en luftspalt mellan takfoten och taknocken.

Håller i minst 100 år

Skiffer är ett naturligt stenmaterial uppbyggt i lager som gör det mycket slitstarkt.

– Ett skiffertak håller i ungefär hundra år om arbetet är väl utfört och rätt material används. Omläggning beror i dag oftast på att spikarna släppt eller rostat upp. Skifferplattorna klarar sig mycket bättre och som regel kan man återanvända 90 procent av materialet, berättar Henrik Bark.

Skiffer bildades för ungefär 1,9 miljarder år sedan genom en kemisk reaktion med blågröna alger på havets botten. Skiffertak i Sverige domineras av skiffer från de tre största skifferområdena i Sverige. Grythyttans skifferbrott i Västmanland, Glava skifferbrott i Värmland samt Dalskogs- och Gunnarsnäs socken i Dalsland. Det finns även en del utländsk skiffer i Sverige, speciellt i södra delen av landet. Den skiffern har framför allt importerats från England och Spanien som är stora skifferproducenter.

Eftersom skiffer är ett rent naturmaterial så har det alltid funnits till hands för människan och använts till taktäckning sedan långt tillbaka i tiden. Materialet har en utomordentlig hållfasthet men är samtidigt lätt att forma för den vane skifferläggaren.

Det är till största delen helt underhållsfritt eftersom det av naturen skapats för att klara att

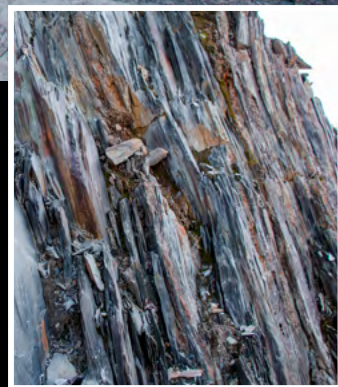
stå emot de mest hårda väderförhållanden.

Skiffer var vanligt som takmaterial under 1800-talet och 1900-talets första hälft. Därefter avtog efterfrågan och brotten lades ned ett efter ett. Skiffer uppfattas idag som ett exklusivt material vilket en del fastighetsägare väljer att avlägsna eftersom de tycker det blir för dyrt att lägga om, vilket är kortsiktigt tänkt. Delar man kostnaden för omläggning av ett skiffertak med livslängden så blir det absolut förmånligare än att lägga tak i annat material.

– Vi köper skiffer från en del av de skiffertak som rivs av och använder materialet vid renoveringar och nyläggning, berättar Henrik Bark. Då skiffer är ett rent naturmaterial ger det en mer personlig prägel på huset. Taket är en del av helhetsperspektivet och skiffer är väldigt vackert för ögat.

Här har det brutits skiffer sedan 1835

Skifferverket i Grythyttan har försett åtskilliga byggnader i Sverige med takskiffer. Här bryts i viss mån fortfarande skiffer som bearbetas till takplattor och andra ändamål.

 Det började brytas skiffer i Grythyttan 1835 och fram till mitten av 80-talet hade skifferverket, som i dag ägs av Icopal, egen entreprenadverksamhet.

I skifferbrottet ser man hur de mer än 1,9 miljarder år gamla förkastningarna har format de lodrätta skifferlagren där färgen påminner om kolgrå eller blyertsgrå.

Skiffern bryts på samma sätt som andra stenmaterial och formas sedan till olika ändamål som takbeklädnader, fasader, badrumsinredningar, golv, trappor samt specialbeställningar av skilda slag. Resterna från brytningen blir fyllnadsmaterial vid vägbyggen och en del mals ned för att bli flingor som ingår i ytskiktet på takpapp.

”När du väljer skiffer till ditt nya tak eller fasad väljer du inte bara ett av marknadens vackraste material, du väljer samtidigt det absolut mest miljövänliga. Dessutom håller vår skiffer i minst 100 år. Alltså ekonomi, miljö och estetik i absolut toppklass.”

"Det märktes att de var duktiga och erfarna hantverkare"

Cederträ samspelar med skiffer på Björkdungens fasad

"Inte bara snyggt, ett väldigt bra material också"

Redan i projektstadiet var intresset stort för de planerade hyreslägenheterna.

Jens Hagelberg på SJB Bygg berättar om totalentreprenaden som med sin stomme i massivt trä, detaljer i cederträ och vackra skifferfasad tagits emot väl i Bengtsfors kommun.

– Vi har fått väldigt bra respons både från de boende och från andra i kommunen. De tycker att det är en väldigt vacker byggnad, berättar Jens Hagelberg, entreprenadingsjör på SJB som är Takskifferspecialistens beställare.

Den nya, energisnåla byggnaden rymmer plats för såväl Folkvandvården som för elva hyreslägenheter och har uppförts med en stomme av massivt

trä. Det ger flera fördelar. Bland annat kräver stommen mindre energi vid tillverkningen, avfallet är obetydligt och koldioxidutsläppen låga. Till det har byggnaden fått en iögonfallande och hållbar fasad.

På fasaden samspelar inslag av cederträ med vacker och järnrik Ecoskiffer® Trend där varje skifferplatta är unik med sina roströda toner.

MEST FÖRDELAKTIGT PRIS

Som chef för inköp, kalkyl och projektering på SJB är Jens Hagelberg van att arbeta med upphandlingar och hade hört talas om Takskifferspecialisten sedan tidigare.

– Vi ställde såklart frågan till flera, och Takskifferspecialisten var de som

gav oss mest fördelaktigt pris. Det här är det första projektet vi gör tillsammans.

Jens är nöjd med hur debuten tillsammans med Takskifferspecialisten fungerade.

– Det märktes att de var duktiga och erfarna hantverkare som var där så vi är glada att vi inte monterade skiffen själva, säger Jens och skrattar. Jag är jättenöjd. Det är en byggnad som sticker ut kan man lugnt säga, och det gör den på ett väldigt positivt sätt.

Läs hela reportaget på taksifferspecialisten.se

Läge att besiktiga taket? Vi utför takbesiktningar

Tak och fasader av skiffer kan stå emot kyla, väder och vind i mer än ett sekel. Men även de mest hållbara materialen behöver ses till ibland.

Vi utför genomgående undersökningar av skiffertak. Under en takbesiktning utreder vi i vilket tillstånd skiffertaket är samt ger förslag till åtgärder.

Bland annat tittar våra specialister på vad som har utförts sedan taket lades, skiffers skick, storlek, överlapp och status på underlagspapp samt infästning. Oftast är

det spikarna på ett skiffertak som ger sig först. Vi kollar även efter eventuella läckage och säkerställer att korrekt monterad taksäkerhet finns enligt BBR.

Besiktningen landar till slut i en sammanfattad skaderapport där vi ger förslag på en åtgärdsplan. Vi kan även erbjuda reparationer eller underhåll, beroende på takets skick, som får det naturliga takmaterialet att hålla ännu längre.

Så monteras en skifferfasad

Med skiffer på fasaden får du ett material som håller länge.

– Det enda du behöver göra de närmaste hundra åren är att tvätta fasaden några enstaka gånger, säger Takskifferspecialistens projektledare.

På Amerikaplad i Köpenhamn gjorde Takskifferspecialisten redan år 2007 ett stort projekt med fasadskiffer. Totalt handlade det om 6 500 kvm skiffer på en väggfasad med 600 fönster. Det blev både vackert och omtalat.

I dag blir förfrågningar om takskiffer på fasader allt vanligare, både från offentliga beställare och från privat-

personer som vill ha något som både är praktiskt, hållbart och miljövänligt.

SKIFFER MINSKAR RISKEN FÖR FUKT
Skiffer är ett rent naturmaterial, utan några tillsatser och projektledaren poängterar också att risken för fukt i konstruktionen minskar på skifferförsedda fasader.

– Bakom skiffern finns en luftspalt som ventilerar bort oönskad fukt innan det når bakomliggande ytterväggskonstruktion. Sedan är förstas skifferfasader vackra att titta på. För beställaren finns stora valmöjligheter

att skapa sin unika prägel på byggnaden.

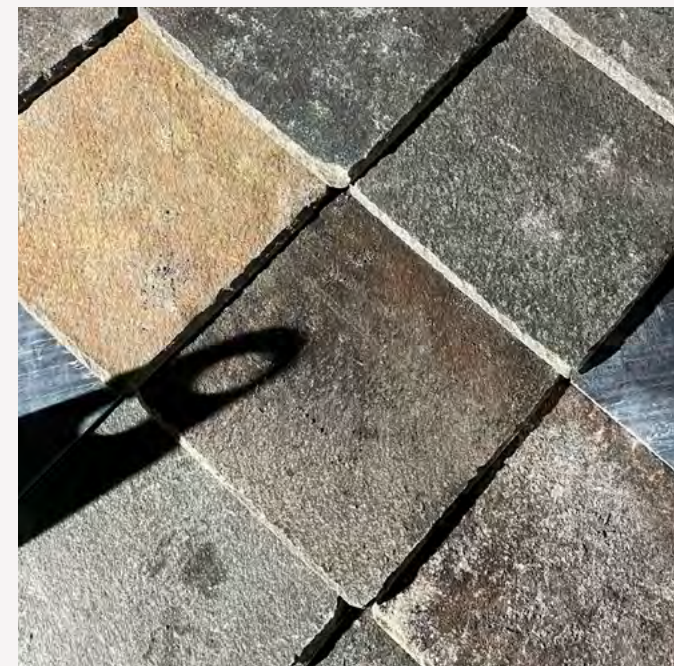
– Skiffer finns i olika storlekar, mönster och kulörer. Du kan mixa olika skiffer och du kan bryta av med andra material som trä och plåt. Med skiffer kan du skapa antingen en livfull eller lite lugnare fasad. Skiffer monteras lika enkelt på trä (beroende på brandklassning) som på läkt av stål och prismässigt är det konkurrenskraftigt mot andra fasadmaterial, berättar Takskifferspecialistens projektledare

Västra Bodarna förtrollas med ny unik husdröm

“Vi ville jobba med material som känns bra i hjärtat”

Skolarkitekten låter drömmarna flyga fritt. För det gör husdrömmarna i Västra Bodarna utanför Alingsås, det är tradition här. På resterna av ett gammalt arboretum har Anette Wallin tillsammans med sin man ritat huset där de ska fortsätta leva i resten av sina liv.

Om ett par månader är hemmet klart. På fredag går maken Jan-Erik i pension. Sedan 2018 har platsen i Västra Bodarna väntat på att få välkomna Anettes och Jan-Eriks husdröm.

– Vi har ritat huset under många år, med många olika förslag och på många olika platser av tomten, berättar Anette.

TRADITION AV EXPERIMENTELLA SOMMARVILLOR

Platsen som paret har valt för sitt framtida hem är resterna av ett litet arboretum, alltså en plats där man tidigare har samlat på olika träslag och buskar. Husets placering valdes för att påverka växtligheten så lite som möjligt.

– Västra Bodarna är en väldigt vacker plats med sjön Mjörn, mycket bok och ek och snirkliga, väldigt smala

gator med stenmurar. Här finns väldigt många roliga, gamla hus och vi har haft stor frihet. Vi vill såklart behålla traditionen med lite experimentella sommarvillor och göra det på vårt sätt.

Och huset som tar traditionen vidare in i 20-talet är en kompakt 1,5-plansvilla på cirka 140 kvadratmeter. Som arkitekt och husdrömmare är Anette övertygad om att kvalitet och återbruk kommer vara framtidens melodi.

– Vi ser det i secondhand-butiker och överallt. Att återbruka är den nya grejen. Vi har velat jobba med material som är hållbara över tid och som känns bra i hjärtat.

“OTROLIGT FÄRGSPEL OCH SKIFTNINGAR I VÅRT TAK”

När Anette valde tak visste att hon ville ha ett naturligt material. Hon var ganska säker på att hon ville ha skiffer.

Men vilken skiffer hon sökte hade hon ingen aning om när hon först kom i kontakt med Henrik Bark på Takskifferspecialisten.

Svaret blev begagnad Altaskiffer i storlek 15x15 med ursprung i norra Norge, som läggs i ett diagonalt mönster på taket.

– Det är vackert och känns alltid bra i hjärtat att kunna återbruka. Det känns som rätt val för platsen och på huset. Det naturliga. Vi har fått ett otroligt färgspel och skiftningar i vårt tak. Jag är jättetacksam att Takskifferspecialisten hjälpte oss att hitta skiffern. Det hade vi inte kunnat göra själva.

Läs hela reportaget på taksifferspecialisten.se

Det hittills största takprojektet

Efter 90 år behövde taket på Broströmska Stiftelsens hus i Majorna i Göteborg en omläggning. Arbetet började 2008 och genomfördes i fyra etapper där den sista etappen gick i mål hösten 2012. Då hade Takskiffer-specialisten lagt om sammanlagt 4 400 kvm tak – hur många takskiffer-plattor blir det?

– Vårt hittills största takprojekt. Byggnaden är formad som ett D och taket lades ursprungligen någon gång på 1920-talet, berättar Henrik Bark. Huset byggdes för att tjänst-

göra som bostäder till familjer där männen arbetade som sjömän hos Broströmska rederiet.

Skifferläggningen hade många utmaningar, till exempel att lägga en 150 meter lång rak linje med skiffer på taket.

– Det var också många kupor vi fick spika oss runt för att få till skifferläggningen så att det blev tätt och ser bra ut. Men det gick bra och vi återanvände 90 procent av de cirka 170 000 takskifferplattorna på taket.

Stocksund Villa

Takskiffer i vacker kombination med fasad klädd i cederträspån.

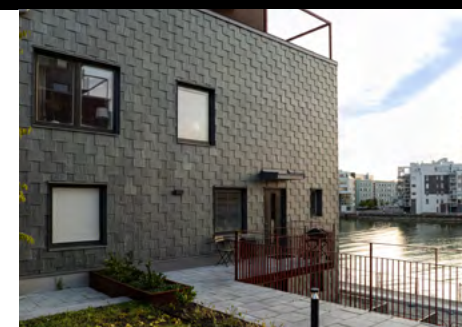

Vintrosa kyrka

Omläggning av taken på Vintrosa kyrka.

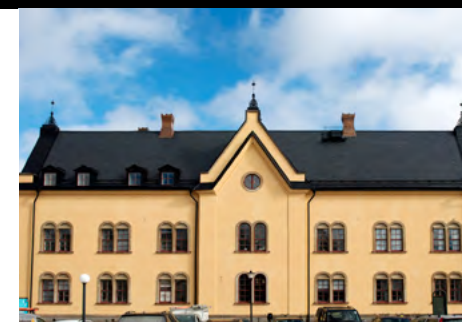
Västerås

Ecoskiffer Nature Gray® överlappar på fasaden i Västerås och skiftar i nyans efter himlen och vattnets färger.

Linköping Stadshus

Ecoskiffer Black® på Linköpings Stadshus.

Siknäs Kyrka

Skiffer är ett klassiskt takmaterial på kyrkor.

Örebro Slott

Vår lokala skiffer pryder vackra Örebro Slott.

Gotland Villa

Skiffertak på Gotland.

Grythyttan Villa

Grythyttesskiffer ger den klassiska villan karaktär.

Saxå Villa

Norra flygeln på Saxå herrgård som fått skiffertaket omlagt 2007.

Taksäkerhet godkänt av SP och med CE-märkning

Takskifferspecialisten har sitt eget taksäkerhetssystem för skiffertak som både har CE-märkning och är godkänt av Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, SP.

Det var omfattande tester hos SP:s testanläggning i Borås när systemet togs fram.

– Vi testade olika lösningar innan vi hittade det absolut bästa, och som kunde få de godkännanden som krävdes, berättar ansvarig för taksäkerhet hos Takskifferspecialisten.

Taksäkerhetssystemet tillverkas i tre olika standardutföranden, men anpassas efter vilken typ av ytbehandling och skiffertak som det gäller. Till taksäkerhet räknas

snörasskydd, nockräcken, takbryggor och takstegar.

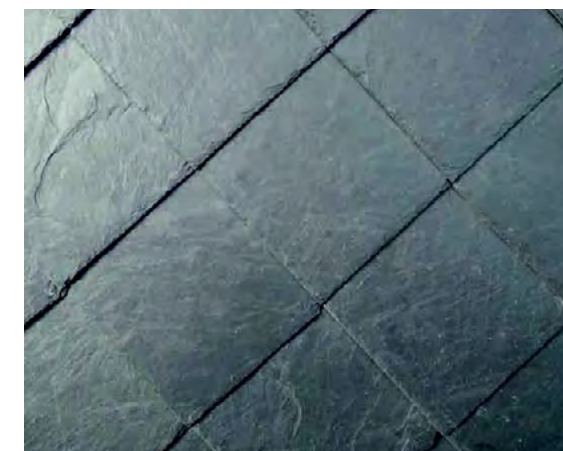
– Vi lagerhåller inga system, utan tillverkar unika konsoler för varje typ av tak. Standardkulörerna är svartlackerat och galvaniserat, men vi tillverkar även i rostfritt eller lackar andra kulörer om så önskas.

Takskifferspecialisten är sakkunniga inom taksäkerhet och har specialtillverkning av konsoler som passar till alla unika skiffertak. I nära samarbete med Lindab erbjuder vi ett säkert takskydd vid arbeten på taket eller som skydd mot snöoras.

SKIEFFER KAN HA MÅNGA OLIKA FORMER

Det normala och mest traditionella är att skifferplattan antingen är rektangulär till formen och ser ut som en ruta, eller diagonal och ser ut som ruter i en kortlek. Men skiffer är ett flexibelt material och kan fås som rundhugget, spetslugget eller i koniskt format. Det går också att få det i specialhuggna former om så önskas. Bara fantasin sätter gränserna.

Nygamal Glavaskiffer
kröner Säfte stadshus

“Själva smycket i Säfte”

En novemberlördag år 1954 dricker svenskarna sitt morgonkaffe och bläddrar i sin papperstidning. Svenska Dagbladets journalist frågar sig om den kände arkitekten Nils Einar Eriksson har skapat något förnämligare i sitt slag, än det nya stadshuset som invigs i Säfte. Han tror inte det. Nästan 70 år senare är stadshuset fortfarande en praktbyggnad.

– Om man googlar Säfte i dag är det bilder på stadshuset som kommer upp först, säger Erik Sjöström, produktionschef på Skanska. Det är ju själva smycket i Säfte.

NORSKT FICK ERSÄTTAS AV SVENSKT
På taket har norskt Voss-skiffer vilat sedan invigningen -54 och nu var det alltså dags för en omläggning. Tyvärr var den norska skiffern av för dålig kvalitet för att återvändas. I stället fick Taksifferspecialisten leverera svensk Glavaskiffer som är väldigt lik den norska skiffers storlek och utseende, men av mycket högre kvalitet.

– Glavaskiffern var begagnad och tvättad som jag förstod det. Den var nästan dubbelt så tjock och av väldigt hög kvalitet trots att den är 100 år gammal redan.

100 ÅR TILL NÄSTA OMLÄGGNING
– Jag tycker det blev jättebra. Det var nog inget snack om att det skulle bli skiffer och koppardetaljer igen, så kunden är givetvis också väldigt nöjd. Vi kommer kontakta Taksifferspecialisten igen om vi dyker på skiffer på ett annat projekt, avslutar Skanskas produktionschef.

Nu dröjer det minst 100 år till nästa omläggning. Och som Svenska Dagbladets journalist avslutade sin text i papperstidningen 1954. Värmland har blivit en sevärdhet rikare.

Läs hela reportaget på
taksifferspecialisten.se

